

Izšla razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
frankiška ulica št. 6/I.,
Učiteljska tiskarna.

Čopice frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
bodi. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1.50. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło Jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino v Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštnice proste.

Upravništvo je v Ljubljani
frankiška ulica št. 6/I.,
Učiteljska tiskarna.

Spor med staroradikalci.

Belgrad, 8. V podučnih krogih se govori, da pripravljajo Pasić novo orijentacijo radikalne stranke, ki bi povzročila tudi razpad parlamentarne zajednice. Pasić ima že vse uglednejše radikalne prvake na svoji strani.

Revolucionarno gibanje v Italiji.

Dunaj, 7. Kakor poroča „Neue Freie Presse“, utrjujejo delavci v Italiji tamošnje tvornice, ker se pripravljajo na daljšo brambo. Povsod gradijo žične ovire. Večina delavcev v Milanu in Turinu se je pridružila gibanju, ki se je razširilo tudi na južno Italijo. V Trstu so začeli stavkati nameščenci v hotelih, restavracijah in kavarnah. Lokalni promet je ustavljen. Stavki se je pridružila tudi republikanska stranka. Pri spopadih med socialisti in nacionalisti je bilo pet oseb ranjenih. LDU.

Konec stavke v Trstu.

Na konferenci delavskih delegatov s komisarjem Mosconijem je komisar zagotovil, da odpravi vojno sodišče ter uvede civilno upravo. Obenem je komisar obljubil splošno amnestijo. Direktorij je nato proglasil stavko v Julijski Benečiji za končano.

Hrvatski seljaki se upirajo žigosanju živine.

Po hrvaških vaseh je nastal upor, o katerem pa ni točnejših poročil. Politične stranke izražajo to gibanje v svoje namene, češ, da so gibanje povzročili nemško-avstrijski agitatorji. Vlada proglasi preki sod, ako se ji bo zdelo potrebno. LDU poroča o tem pokretu:

Deželna vlada v Zagrebu je takoj, ko so prišle prve vesti o vstaji zapeljanih seljakov, izdala v sporazumu z okrožnim oblastvi naredbo, da se takoj ustavi vsako žigosanje in popisovanje govedine, in navodila glede nespametnih in zlobnih vesti o odvzemanju goveje živine in izvažanju v inozemstvo. Iz poročil vseh oblastev in zaslišanja večine aretirancev izhaja, da gre tu za direktno napeljevanje temnih elementov, ki so hodili od sela do sela, od občine do občine in razširjali lažnjive vesti ter pozivljali narod na odpor. Ogromna večina seljakov izjavlja, da je bila z direktnim terorjem prisiljena, pridružiti se upornikom. Zahvala gre taktnemu in mirnemu nastopu občinskih uprav, da do sedaj nikjer ni došlo do večjih spopadov ter da je kmetstvo ljudstvo začelo razumevati, da je bilo zapeljano tako da vse kaže, da bo v kratkem vzpostavljen popolni mir. Da se zavaruje avtoriteta države, so došle na mesto že močne orožniške in vojaške edinice.

Terorizem fašistov in nacionalistov v Trstu.

V Trstu traja stavka dalje. Terorizem in podesetni boji med delavstvom in fašisti ter oboroženo silo so na dnevnem redu. Stavka je od vsega početka strogo političnega značaja in se obrača proti sistemu vladanja v Julijski Benečiji in proti Italiji.

Po „Bollettino del direttorio dello sciopero“ z dne 7. t. m. posnemamo naslednje podrobnosti.

Včeraj je vdrila bestialna soldateska s špiclji v društvene prostore in s svojimi poznanimi civiliziranimi metodami vse razbila in uničila. Kar je prišlo v njene hunske kremplje. Delavska zbornica je izdala na to proglas, v katerem pozivlja vse stavkajoče delavstvo k najodločnejšemu vztrajanju in naj ne da raztrgati svoje vrste po brezvestnih lažeh, ki jih trosijo nasprotniki, strahopetci in podkupljenci ter ne od brutalnosti oboroženih buržoazijskih biričev. Furlanski kmetje so, ne da bi jih kdo pozval, prepustili del žetve potrebnim stavkajočim delavcem. Ob sklepu pravi: „Sodrug delavci! Napreči z zaupanjem in pogumom! Zmaga je gotova, ne more nam uiti, ne nasilja, ne zatiranje in grožnje Vas ne morejo ustaviti na zmagovitem pohodu.“

V Trst sta dospela zastopnika direktorija italijanske socialistične stranke in Splošne delvske zveze, sodruga parlamentarna poslanca Repossi in Alessandri, da podpreta gibanje tržaškega delavstva. Tekom popoldneva sta bila na razgovoru pri civilnem komisarju Mosconiju.

O napadu na poslopje Delavskega doma, ki je že lani trpelo pod zločinsko roko podivjane tople policistov in vojakov, poročajo: Poleg Garibaldijevga kipa so oboroženi analfabetni idijotje razbili tudi Verdijevo doprsko soho, solio tistega Verdija, katerega onečaščenje je izzvalo 1915 leta tako ogorčenje v nacionalističnih krogih kraljevine! Danes seveda niso isti nacionalisti niti protestirali. — Med napisi, ki so jih pustili, sebi v spomin, na stenah laški suroveži, opozarjamo na sledeče: „Mi smo tisti, ki smo izzvali vojno in mi smo gospodarji.“ „Živel karabuljeri.“ „Dragi socialisti, če imate rogove: napreči! Smo tisti, ki smo vas osvobodili.“ — strahopetci, tatovi!“

O brutalnostih nad mirnim občinstvom s strani kraljevih orožnikov in fašistov bi bilo preveč poročati. Velikansko razburjenje povzroča vse to med poštnimi in železniškimi uslužbenci, katerim je direktorij sicer naročil, da ostanejo pri delu, ki pa grožijo, da se pridružijo splošni akciji ostalega delavstva. Del vojaštva se je v pristanišču upri, tako, da je pričakovati vsak hip groznih dogodkov. Med tem pa apelirajo kapitalisti na — patrijotizem pobujenih mas!!!

VOLIVNI RED OBJAVLJEN.

Beograd, 6. Volivni zakon za v^otvorno skupščino je objavljen v uradnem listu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. LDU.

AVSTRIJSKI SOCIALISTI PROTI NEMŠKIM ŠOVINISTOM NA KOROŠKEM.

Dunaj, 6. Socijalno-demokratski posl. Leutner, katerega so pri včerajšnji manifestaciji za Nemško Koroško zborovalci napadli in njegov

govor preprečili, se pritožuje v današnji „Arbeiter-Zeitung“ v daljšem članku pod naslovom „Koroška manifestacija — nemško-nacionalna gonila“, da so njega kot socialnega demokrata skoraj pretepli v znamenju nemške enotnosti. LDU

POVEDENI TUDI V BANATU.

Vsled silnega naliva v dolnji Banat trpi setev veliko škodo. Istotako preti nevarnost tudi v Banatu, ker je Donava zadnje dni zelo narasla in preplavila polje. LDU

Brejc in Žerjav.

Vsa naša tragikomična »domača slovenska politika« se vrtil od poloma sem okrog dr. Brejca in dr. Žerjave.

Prva naša deželna vlada je bila kombinacija Brejc-Zerjav. Temu ljubljanskemu »kabinetu« je sledil Zerjavov absolutizem. Kmalu nato je moral pobrati Zerjav šila in kopita ter se umakniti zopet Brejcu. Ker sta končno sklenili pred kratkim obe najglavnejši meščanski skupini v Belgradu kompromis za koncentracijsko vlado, se je pojavil kompromisni »kabinet« tudi v Ljubljani in dobili smo zopet Brejc-Zerjavovo deželno vlado. Torej vrstilo se. Lepo na vrsti, enkrat eden, enkrat drugi, sedaj Brejc, drugič Zerjav, tretjič pa oba skupaj.

Dr. Janko Brejc je koroški advokat, ki je vodil pred vojno tam slovensko politiko v duhu in po navodilih dr. Sušteršiča. Mnogo se je tedaj o tem možu ni čulo, le kdor se je podrobneje zanimal za koroške zadeve, je nalezel opetovano na njegovo ime, navadno v precej nesimpatični zvezi. Po vojni se je pojavil naenkrat v Ljubljani. Klerikalna stranka je pod pritiskom razsiriene javnosti morala žrtvovati tedaj svoje natsposobnejše ljudi od Sušteršiča do Štefeta, zato je ostala naenkrat brez voditeljev. Korošec je bil zaposlen preveč v Belgradu, tudi večina drugih mladih klerikalnih delavcev je odšla tja doli v Ljubljani so na ostali takile Brejc, Golie, Remci, Verstovski et consortes, katerih se klerikalci vsled njihovih pred in medvojnih grehov niso upali zvezi s seboj v Belgrad. Ti ljudje so stopili v Slovenijo na čelo klerikalne politike in voditelji je bil dr. Brejc. Mož se je pokazal takoj prve tedne kot najzvestejši učenec svojega učitelja dr. Sušteršiča. Brutalen, brezobziren, precej omelen in do skrajnosti zagrozen strankar. Njegov edini program je: absolutna vlada klerikalizma. V dosego tega cilja se da uvrstiti v njegov politični »program« prav vse: republikanstvo in absolutna monarhija, centralizem in federalizem, Gosarjevi milijonarji in demagogija »Večernega lista«. Polak in Komilianec verižništvo in revolucija proti dražini, z eno besedo

vse, kar more služiti klerikalizmu in absolutni nadvladi rimske hijerarhije.

Njegova potniutež je dr. Žerjav. Tudi njega poznamo že iz predvojnega doba. Zaletel se je tedaj v Tavčar-Fribarjevo liberalno stranko, a mož si je razbil glavo. Po preobratu se je pojavil zopet in stopil takoj na čelo na DJS prebarvane liberalne stranke, katero so staremu dr. Tavčarju popolnoma izpulili iz rok. Mož po svoji inteligenci brez dvoma daleko nadkriljuje dr. Brejca, a po svojem strankarskem fanatizmu je vreden drug dr. Brejca. Njegov politični program je tudi neprimerno poštenjši, nego Brejčev, ker le odkrit. Dr. Žerjav popolnoma dobro ve, da je njegova JDS na Slovenskem danes mrtva. Za njo ne stoji razen kapitalistov, verižnikov, veletrgovcev, bankrotov in drugih odločnih bogatašev nihče. Do besede more priti le še s pomočjo osrednje belariske vlade, kjer unajno obdržati liberalci precejšnjo moč. Zato je dr. Žerjav centralist, ker ve, da je brez centralizma politično mrtve za vse večne čase. S pomočjo centraliziranega državne uprave aparata upa oživetiti tudi že mrtvo JDS, ker ve, da ima z upravo v rokah zelo močno orožje. V tem oziru je torej Žerjavov program jasen. On je izrazil zastopni nedemokratskega kapitalizma in tudi njegova politika gre v tem oziru jasno pot, brez demagogije.

To sta torej moža, ki vodita danes našo »domačo« politiko. Na eni strani pošten, odkrit, a zagrozen zastopnik nedemokratskega kapitalizma, na drugi strani demavoška, potuhnjena, hlapavska in nasilna politika rimskega klerikalizma. Oba sta enaka sovražnika velikih mas delavnega ljudstva, oba nomenklatura enako nesrečo za široke plasti našega naroda ki krvavi danes na strašnih posledicah te politike.

Ali se ljudstvo zaveda tega? Uverjeni smo, da se, zato smo tudi uverjeni, da bo ljudstvo pri bližajočih se volitvah enako brezobzirno obračunalo z enim, kakor z drugim, pognalo bo Brejca in Žerjavo.

S-a

O razmerah v vojski.

INTERPELACIJA

s. dr. Koruna in tovarišev na ministra vojne in mornarice radi razmer v vojski v 120. seli narodnega predstavništva.

Samoobsebi je umevno, da vsled težkih razmer v državi tudi ob najboljši volji morda nihče ne more državnim aparat — tudi vojaški ne — tako funkcionirati, da ne bi bilo pritožb.

Zato s to interpelacijo tudi nečemo spraviti na razgovor vsega, kar bi bilo potrebno, da se v vojaški upravi spremeni in odpravi, temmanj, ker bi morali, kot principijelni nasprotniki militarističnega sistema, v prvi vrsti zahtevati odpravo slednjega. Kajti koncem koncev je vendar ta sistem kriv vsega zla in gorja.

Omejiti se hočemo danes le na to, na obvestitvo gospoda ministra vojne in mornarice o nekaterih kričočih nerednostih, da ne rabimo hujšega izraza, ki smo jih opazili v njegovem področju zahtevaje obenem takojšnjo remediuro. Vse te nezastane nerednosti so namreč posledica očitne zle volje morda nihče ne more državnim aparat — tudi vojaški ne — tako funkcionirati, da ne bi bilo pritožb.

Te vrste nezastanih nerednosti, kakor jih grajamo v tej interpelaciji, so sicer običajni v vseh militarističnih državah, vendar pa imamo utis, da je vzroka nekaterim grajanim okoliščinam iskati tudi v nekem sistemu, ki ga sicer odločilni krogi oficijelno negirajo, ki ga pa isti krogi trpe in celo podpirajo.

Mogoče se v nobeni drugi panogi državne uprave toliko ne čuti divergenca, da je država postala iz bivše Srbije in takozvanih osvobojenih pokrajin, ki jih nekateri vojaški činitelji pač smatrajo za okupirane in tako tudi ž njimi in njnimi prebivalci — vojniki ravna. Z vso odločnostjo se hočemo v bran postaviti vsakemu ravnanju vojaških faktorjev, ki morda izvira iz kake animoznosti proti klerikalni plemenu našega naroda. Vojaki katerekoli pokrajine morajo biti enakovredni, enakopravni in v zvezi s se morajo enako humani postopati.

Nezadovoljnost, ki obstoja in ki je ne moremo negirati, med delom prebivalstva v državi, je v veliki meri krivo ravnanje vojaških oblastí s sinovi naroda, ki morajo služiti. Dvojna mera, s katero se neredno meri, vstvarja ne samo nerazpoloženje proti militarizmu, ki ga mi socialisti pozdravljamo, ampak da je tudi netivo za nered v državi, ki ogrožajo mirni razvoj prilik v državi.

S silihi besedami Vam hočemo, gospod ministar, nanizati celo vrsto slik iz vojaškega življenja: sodbo o nje si boste mogli ustvariti sami — mi pa zahtevamo remediuro in kaznenje znanih in nezanih krivcev.

Militaristični sistem — menda — zahteva da služ vrnak izven svoje ožje domovine svojo vojaško službo. Zato vidimo tudi pri nas, da služijo v Sloveniji vojniki iz Makedonije, izven Slovenije pa služijo vojniki slovenskega rodu pod komando častnikov, ki duha naših ljudi ne razumejo, naših prilik ne poznajo, dočim so častniki iz Slovenije raztreseni po celi državi v prvi vrsti v Makedoniji. Ta način razporeditve, ki se opra-

vičuje s tem, da se bliže med seboj spoznamo pa ima za naše ožje rojake prav neprijetne in nepotrebne posledice.

Da navedemo dokaze: Veliko Slovencev služi pri 13. pešpolku, ki ima svoj stalež v Splitu, zdi se nam, da v nekem fortu. Koncem junija so jih poklicali (letnik 1899) v Ljubljano; ali na dvomesečno orožno vajo ali na osemnajstmesčno službovanje, to nihče ne ve. Na papirju stoji sicer zapisano, da bodo samo tisti 18 mesecev služili, ki se niso v bivši avstro-ogrski armadi služili dve leti. Kdor je te dve leti že odslužil, dobil v dokazilo neko »objavo«, ki ga reši daljšega kot dvomesečnega službovanja. V praksi pa se stvar drugače suče. Pri prijavi na službovanje so vojaške oblasti te objave pobrale in so objave ostale v Ljubljani, vojniki pa odšli v Split — kjer služijo sedaj brez »objav«; previdnejši pa »objave« niso predali — mogoče se jim posreči, da se rešijo 18 mesečnega službovanja...

Ko so koncem junija t. l. prišli fantje v Ljubljano na službovanje, obkolili so jih vojniki ljubljanske garnizije z nabitiimi puškami in jih gnali na kolodvor. Tam so jih 23. junija natrpali v civilnih oblekah v živalske vagone — v vagon za 6 konj ali 36 mož — po 50 oseb in jih pod oboroženo eskorto odpeljali proti Splitu. V Bosenskem Brodu so jih premestili v še manjše vagone bosanske ozkotirne železnice, kjer so spali drug na drugem, v Metkoviću jih naložili na parnik, od koder so v 8 urah prišli v Split dne 29. junija ob 4. uri popoldan, kjer so ostali 48 ur.

V času tega šestdnevnega potovanja brez prestanka dobili so ti vojniki vsega skupaj 3 konzerve in 1 in pol leba s seboj; drugega niso dobili ničesar, posebno celili 6 dni ničesar gorkega.

V Splitu so te vojnake preoblekli v raztrgane monture, pa ne vse, ker ni bilo dovolj oblek; od tam so jih poslali v taborišče izven mesta.

V Splitu ni nihče vedel, da pride ta transport in so jih vohče smatrali za »dobrovoljce«.

Življenje v taborišču ni zavdanja vredno. V mestu Split ne sme nihče, ostati mora v neposredni bližini taborišča.

Brečičen del vojakov vežba že v civilnih oblekah in čevljih, ker eraričnih ni. Ko jih je neki dan nekaj prišlo, jih naši fantje niso bili deležni, ampak drugi, ki so že bili bolj oblačeni. Vročina je neznošna, radi solenice je odšlo veliko število ljudi v bolnico.

Hrana je slaba in nezadostna. Zjutraj topla voda, ki se imenuje čaj, opoldan »čorba«, v kateri je kuhano vse: fižol, koruza, peške od buč, celo zrna od kave, pa zelo malo mesa. Ta hrana ne odgovarja našim fantom, ki so navajeni juhe in mesa s prikuho, katere sploh pogrešajo. Za večerjo zopet »čorba«. Pitna voda slaba. Umevno je, da pri teh razmerah fantje pešajo in trumoma hodijo v bolnice. Pritožujejo se tudi nad nečistočo pri hrani.

Stanujejo v šotorih, spijo na golih tleh. Kogar preženejo iz šotora uši, spi na prostem v družbi gadov, ki jih je na kroškem kamenju polno.

Vojnake izjemajo antirejni in marketenderji tako, da si pri nezadostni hrani vse draginje niti približka privoščiti ne morejo.

Vežbanja je dosti: cel dopoldan in popoldan. Glede discipline pa citiramo doslovno poročilo enega naših izvestilcev: »Disciplina pa je tako huda, da smo za vsako stvar kaznovani, dosti so jih že zaprli, tepejo jih z jermeni, če se le malo gane, ali pa ga privoščijo dve uri na solnce, to je 33 najhuje...«

Slične pritožbe — kakor so te iz Splita — pa dobivamo tudi z drugih krajev naše smile otadžbine. Iz Zalečara nam pišejo (5. tina. art. pak), da žive kakor v snužnosti, da je vročina strašna, da jih je že veliko v bolnici radi slabe hrane, nezdružene vode, velikega napora, in pišejo dobesedno: »Tukaj nas zasramujejo slovenske fante, tako, da nam le slabše kot v ujetništvu.«

Od 32. pešpolka, ki je v Hercegovini, dobili smo slične pritožbe, slaba hrana, slabo ravnanje, bolezní in bridko razočaranje nad — Jugoslavijo!

Ko reveži ne vedo, da je militarizem povsod enak!

Iz Neginola nam pripovedujejo razen o slabi hrani posebno o pretepanju, od katerega je en vojak že oglušil...

prilaga drželni vladni nebroj predstavlja in pritožb. ki po veliki večini temeljito samo na napačnem umevanju in tolmačenju tega popisa. — Že z razglasom drželne vlade, oddelek za narodno brambo, z dne 6. junija 1920. št. 927, Uradni list št. 75, je bilo pojasnjeno, da je ta popis potreben samo v svrhu vojaške razvornosti, da vojaška oblast dolo preed o živini in vozilih, ki bi se v slučajni mobilizacije mogla uporabiti v vojaške namene, da pa se pri tem popisu nikomur ne odvzame ničesar. Ta popis je isto, kakor nekdanja vsakoletna vojaška klasifikacija konj. — Da se bo delo komisije vršilo hitro in točno in da zlasti ljudem ne bo treba predolgo čakati, imajo predsedniki popisovalnih komisij nalog da sporazumno z okrajnimi

glavarji dogovore in določijo v naprej primeren potovalni načrt, pri katerem se bodo vpoštevali omenjeni momenti. Brez dvoma bodo torej oblastva preskrbela, da se ta popis, ki se vrši letos prvič, ljudstvu v vsakem oziru olajša in upošteva pri tem vse neprilike, katerim bi utegnil biti izpostavljen eden ali drugi.

To in ono.

* Resnična radodarnost. Pri New Yorku je letniška, Sing-Sing se ji pravi, in revež je tisti, ki pride vanjo. V letnišnici je takozvana smrtina hiša in tisti, ki so v nji, ponavadi ne tlačijo dolgo trdega tlaka. Obsojeni so na smrt na električnem stolcu. Pri teh obsojencih je pa vkoreninjena čudna navada. Vsakemu je dovoljeno vsak

dan izprehajati se deset ali petnajst minut po dvorišču. V smrtino hišo pride povle: Ta in ta bo moral biti v tega dne umreti. V dokaz prijateljstva in solidarnosti ostanejo vsi ostali ves dan v svojih celicah in podarilo nesrečnemu vsak po petnajst minut svojega prostega časa. Če jih je deset zaprtih, je obsojenec, ki ima najprej umreti, lahko vsak dan stopetdeset minut na prostem zraku. To je velika žrtev ostalih. Dajo mu vse, kar imajo. Malo solnčnega sijaja in malo sinjega neba, to sta dve stvari, ki sta še ostali tem nesrečnemu. Tudi v tem prostem svetu imajo ljudje sijaj. Nekateri več in nekateri manj. Imajo sijaj udobnosti, sijaj ljubezni, sijaj zadovoljstva. Veliko jih je pa, ki niso toliko srečni. Zaprti so v teminah revščine, bolezni in pomanjkanja. Krasno bi bilo, če bi vsi sledili vzgledu mož v smrtini hiši Sing-Singa ter dali nekoliko svojega material-

nega sijaja onim, ki ga nimajo. Onemu, ki je brez dela, dajmo sijaj pomoči, utrjenemu potniku na cesti dajmo sijaj pisrnega sprejema. Onim, ki so v temi obupa, dajmo sijaj prijazne in bodrilne besede. Samo petnajst minut na dan naj bi posvetili tem stvarim, pa bi bil svet drugačen. Boljši svet bi bil. In letnišnice in kaznilnice bi se polagoma praznile.

* Spoznavanje bolezni po rokopisu. V pariških krogih se mnogo govori o nedavno izšli knjigi zdravnika dr. Duparchy-Jeanneza. Dr. Duparchy trdi, da more sigurno spoznati vsako bolezen po rokopisu pacienta. V predgovoru svoje knjige pravi, da je na tisoče bolnikov preiskoval z grafološkega stališča, ter da se v diagnozi ni nikdar prevajal. Pravi, da mi povsem zadostujeta dve vrstici rokopisa, da spozna bolezen in nje kakovost. Zelodna bolezen ali težkoče pri prebavi hrane se v

rokopisu bolnika izraža tako, da vrste pisanih besed padajo. Pisava pa, ki se dviga, znači, da je pisec bolan na jetrih. Dolej so grafologi trdili, da so ljudje, ki pišejo navzgor dobri humoristi. Sedaj se bo moral pač vsak humorist bati, da je bolan na jetrih. Ljudje, ki pišejo ravno, pa so vedno v strahu, da so bolni ali na jetrih, ali pa na želodcu. . . Tisti, ki se podpisujejo na levi strani pisma, se baje bavijo z mislijo na samomor, in oni, ki svoj podpis obkrožijo okoli in okoli s črto, so pa baje veliki strahopetci. . .

Vpošljite zaostalo naročnino za „NAPREJ“, da se Vam njega pošiljanje ne ustavi.

Izdatalci: Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik: Iak. Vehovec.

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do najpreprostejše vrste. . .

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmogljive tiskarne v Mariboru.

92

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Podružnice:

Maribor
Gospiska ul. 38

Novomesto
Glavni trg

Kočevje
št. 39.

Barva

vsakovrstno — blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo.

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna zaloga za Ljubljano in okolico

Rihard Sušnik pri „Zlatem jellenu“ IV., Marijin trg. . .

JURJEVO

trpentinovo čistilo za čevlje
razpošilja tovarniška zaloga

M. TREBAR, Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 6. Telefon 539.

Nova partija

gonilnih jermenov

došla. Dobavlja:

DRAVA

lesna trgovska in industrijska delniška družba MARIBOR.

Najceneje!

Inserirajte v „NAPREJU“

Najnižji tarifi!

2.000 K nagrade dobi, kdor mi pre- skrbí s obo primerno za čevlarsko delavnico. Po- nudbe pod „Lepa nagrada“ na npr. lista.

Moblovanje sobo, če mogoče s prostim uhodom in električno razsvetljavo, išče urednik „Naprja“. Cenj. ponudbe na uredništvo tega lista

Gostilna Debevec

Breg t. 20

se priporoča cenj. občinstvu.

Izborna pristna vina ter dobra kuhinja po zmernih cenah.

Abonement na hrano zelo nizek!

Ustanovljeno 1903.

Stampilje

iz kavčuka in kovin

Katalog franko

Pečati Šablone

Klišeji za tisk

Vzdržne tiskalnice

Modeli za predtiskanje perila itd.

Datum-stampilje lastnega izdelka.

Novo!

ANTON ČERNE

graveur

Ljubljana, Dvorni trg 1

Čevlji (cipele)

na debelo in na drobno po naj- nižji dnevni cene se dobe pri znani tvrdki

Aleksander Oblat,

Sv. Petra cesta št. 22.

ter se pošiljajo po povzetju po celi državi SHS.

Misi, podgane, stenice in šurki

ter ves mrčes mora poginiti, če se vporablja moja pre- izkušeno najboljša in povsod hvaljena sredstva, kakor: za poljske miši 10 K, za podgane in miši 10 K, za šurke 10 K, a posebno močna vrsta 20 K, posebna močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 6 in 12 K, tinktura proti ušm pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perilu 6 in 10 K, tinktura proti mrčesu na sadiju in zelenjadi (uničev. rastlin) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K. — Pošilja po povzetju: Zavod za ek- sport M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3.

Zelo uspešno!

Najceneje!

Drag. Beseljak

Oblastveno konces. informacijski zavod

v Ljubljani, Cankarjevo na- brežje 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerno.

Po zelo znižani ceni nova

Dvokolesa,

plašči, zračnice, šivalni stroji in vsakovrstni deli, karbitne svetilke, gorilci itd. Sprejemo se v popravilo dvokolesa in razni stroji.

F. RATJEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 15.

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarne v Lincu. Ustanovljena 1. 1867. Vozenje počuje brezoplatno

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovaren.

Dürkopp, Styria, Waffelnrad.

Začasno znižane cene!

Zmožen strojni ključavničar

soliden se išče za takojšen nastop v večjo tovarno. Le popolnoma zanesljivi, večji reflektanti naj predložijo ponudbe z navedbo zahtevane mezde na upravnishvo tega lista pod „Strojni ključavničar“.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1.

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije
:: najkulantneje. ::

SPREJEMA: Vloge na knjižico in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

DAJE: kredite in predujme na blago, efekte itd.

KUPEJE in PRODAJA: devize, valute, efekte itd.

IZDAJA: akreditive na vsa in inozemska mesta.

ESKONTIRA: menice, terjatve, fakture

POSPEŠUJE: trgovino, industrijo ter uvoz in izvoz.

Brzjavni: ESKOMPTNA.

Int. telefon št. 146.

MONSIEUR! MADAME!

Pour votre toilette prenez de:

GOSPODI! GOSPAI!

Za Vašo toileto temlilite

Eau de cologne -Driay- kolinsko vodo

en litre et flacon de 120 g

Vente en gros pour SHS

Prodaja na debelo v SHS

Ljubljana R. Driay, Pred Skofijo 21 Ljubljana

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(vplisana zadruga z omejenim poročtvom)

sprejema

hranilne vloge, ki jih ohrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1033 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 41.647 42

Društveni sklad K 30.939 43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329 207 94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 250 in delež K 40.—

Pisarna v Zagorju šte. 99.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

— Telefon šte. 261. —

Brzjavni naslov: Banka. Podružnice: V Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah ter bančna ekspozitura v Pljuju.

— Delniška glavica — K 50.000.000.
Glavnica z rezervami okroglo K 95.000.000.

Sprejema vloge na knji- žice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fond okroglo K 45.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje vsakovrstne kredite.